

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind violența în familie

CAPITOLUL I DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1. - Statul garantează protecția integrității fizice și psihice a tuturor persoanelor, membri ai unei familii, asigură cadrul legal și măsurile necesare pentru realizarea drepturilor fundamentale ale acestora și pentru combaterea violenței în familie.

Art. 2. - Prin *violență în familie* se înțelege orice atitudine, fizică sau verbală, săvârșită de către un membru de familie, cu intenția de a produce suferință de natură psihică, sexuală sau oricare altă suferință de natură fizică unui alt membru de familie și pentru care sunt necesare îngrijiri medicale.

Art.3. - (1) Potrivit prezentei legi, prin membru de familie se înțelege: soțul/soția, copiii acestora, concubinul/concubina și copiii acestora, precum și orice altă persoană aflată în întreținere, potrivit legii; părinți, frați/surori, soții și copiii acestora, dacă domiciliază și se gospodăresc împreună, ca membri ai aceleiași familii.

(2) Membrul de familie care săvârșește acte de violență în familie, potrivit art. 2, este denumit, în continuare, *făptuitor*.

(3) Membrul de familie asupra căruia s-au exercitat acte de violență în familie, potrivit art.2, este denumit, în continuare, *victimă*.

CAPITOLUL II

MĂSURI PRIVIND PROTEJAREA VICTIMELOR VIOLENȚEI ÎN FAMILIE

Art.4. - Pentru protejarea persoanelor, victime ale violenței în familie, nevoite să-și părăsească domiciliul, se înființează adăposturi speciale administrate de organizații non guvernamentale care desfășoară activități specifice în acest domeniu.

Art. 5. - La solicitarea victimei sau a administrației adăpostului special, în care aceasta este protejată, instituțiile medico-legale sunt obligate să elibereze de îndată, gratuit, certificat medico-legal care să ateste starea psiho-fizică a victimei, să descrie mecanismul leziunilor constatate și să indice numărul de zile necesar îngrijirilor medicale până la vindecare.

Art. 6. - (1) Victima violenței în familie beneficiază de tratament medical, gratuit, pe toată durata acestuia, care se acordă de către medicul de familie și în unitățile sanitare.

(2) Cheltuielile ocazionate de îngrijirile medicale acordate victimei, precum și cele privind șederea în adăpostul special, suportate de organizația non guvernamentală și de casa de asigurări de sănătate teritorială la care aceasta este arondată, se recuperează de organizația non guvernamentală de la făptuitor, care este obligat să le achite, în condițiile legii.

(3) Casa Națională de Asigurări de Sănătate, constituie un fond special pentru suportarea unor cheltuieli de natura celor prevăzute la alin. (2).

Art. 7. - Perioada de cazare în adăposturile speciale este de până la 2 luni, în funcție de starea psihică și fizică a victimei și de situația materială a acesteia. Pentru situații deosebite, cu recomandarea medicului de specialitate, cazarea poate fi prelungită, dar nu mai mult de 30 de zile.

Art. 8. - În vederea organizării adăposturilor speciale, organele administrației publice locale vor repartiza spații corespunzătoare, în

raport cu solicitările, le vor sprijini cu mijloace materiale pentru funcționarea acestora, iar împreună cu organele de poliție vor lua măsurile necesare în ceea ce privește securitatea acestora.

Art. 9. - Modul de funcționare al fiecărui adăpost special va fi stabilit de fiecare organizație non-guvernamentală prin regulamentul propriu, adoptat pe baza metodologiei stabilite, la nivelul comunității respective, împreună cu organele administrației publice teritoriale.

CAPITOLUL III

INFRAȚIUNI PRIVIND VIOLENȚA ÎN FAMILIE

Art. 10. - (1) Faptele săvârșite de un membru de familie împotriva altui membru de familie și care sunt calificate ca infracțiuni, potrivit art. 175, 180, 181, 197, 202, 210, 305-307, 309, 314-316, 318 Cod penal, se pedepsesc potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

(2) În cazul infracțiunilor săvârșite, în condițiile art. 176, 179, 182, 183, 189, 190, 191, 193, 194, 198, 205, 206, 211, 213, 215, 217 Cod penal, de către un membru de familie asupra altui membru de familie se aplică pedeapsa prevăzută de lege, la care se adaugă un spor de până la 1/3 din maximul special prevăzut de lege pentru infracțiunea respectivă, cu excepția cazului în care acesta este detenția pe viață.

Art. 11.- (1) Orice acțiune, din partea făptuitorului, de natură a împiedica un membru de familie să realizeze sau să utilizeze venituri materiale proprii ori să efectueze acte de conservare, administrare și dispoziție asupra propriului patrimoniu se pedepsește cu închisoare de la un an la 4 ani.

(2) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

(3) Împăcarea părților înlătură răspunderea penală.

Art. 12.- Plângerea formulată împotriva unei persoane care a săvârșit una dintre infracțiunile prevăzute la art. 10-11 se adresează organului de cercetare penală sau procurorului, în a cărui rază teritorială de activitate are domiciliul victima, nefiind aplicabile dispozițiile art. 279

lit.a) din Codul de procedură penală. Lipsa părții vătămate de la judecarea procesului nu duce la încetarea acestuia.

CAPITOLUL IV

ORDINUL DE RESTRICȚIONARE

Art.13.- (1) Împotriva unei persoane care a săvârșit o infracțiune dintre cele prevăzute la art.10-11 se poate emite ordin de restricționare, prin care făptuitorului i se interzice dreptul de a rămâne la domiciliul comun și de a se apropia de victimă la o distanță mai mică de 200 m.

(2) Ordinul de restricționare se emite pentru o perioadă de 30 de zile, cu excepția cazurilor în care această măsură preventivă este prelungită, în condițiile prezentei legi.

Art.14.- (1) Măsura preventivă privind ordinul de restricționare poate fi luată de către procurorul sau instanța competentă, la cererea victimei, în cazul existenței oricăreia din următoarele condiții:

- a) prin fapta săvârșită s-a adus atingere gravă relațiilor de familie;
- b) există date sau indicii care justifică temerea că făptuitorul va săvârși o altă asemenea faptă îndreptată împotriva membrilor familiei;
- c) rămânerea făptuitorului în locuința familiei prezintă pericol social.

(2) Această măsură poate fi luată independent de dispunerea luării măsurii arestării preventive a făptuitorului.

Art.15.- (1) În faza de urmărire penală, procurorul, prin ordonanță motivată sau instanța de judecată, prin încheiere, poate dispune, atunci când constată existența oricăreia dintre condițiile prevăzute în art.13, emiterea ordinului de restricționare.

(2) Emiterea ordinului de restricționare se face ținându-se seama de scopul acestuia, de gradul concret de pericol social, de antecedentele făptuitorului și alte aspecte privind persoana față de care se emite ordinul de restricționare.

Art.16.- Ordonanța sau încheierea, prin care este dispusă emiterea ordinului de restricționare, va indica fapta care constituie obiectul învinuirii sau inculpării, textul de lege în care acesta se încadrează, pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită și motivele care au determinat luarea acestei măsuri.

Art.17.- (1) Punerea în executare a ordinului de restricționare se face de către organul de poliție, în a cărui rază de activitate domiciliază făptuitorul, odată cu comunicarea acestuia făptuitorului și evacuarea sa din locuința familiei. În cazul în care măsura a fost dispusă în lipsa făptuitorului, ordinul de restricționare va fi afișat la ușa locuinței familiei, în prezența a doi martori, verificându-se în permanență respectarea măsurii respective.

(2) Împotriva făptuitorului se poate lua măsura arestării preventive, dacă acesta încalcă ordinul de restricționare.

Art.18.- Când nu mai există vreun temei care să justifice menținerea măsurii preventive, ordinul de restricționare poate fi revocat, la cererea victimei sau din oficiu, de către cel care a dispus această măsură. În cazul în care măsura preventivă de emitere a ordinului de restricționare a fost dispusă de procuror, organul de cercetare penală are obligația să-l informeze despre încetarea motivelor care au dus la luarea acestei măsuri.

Art.19.- Măsura preventivă dispusă prin ordinul de restricționare încetează de drept:

- a) la împlinirea duratei pentru care aceasta a fost dispusă;
- b) în caz de scoatere de sub urmărire, de încetare a urmăririi penale, de încetare a procesului penal sau de achitare.

Art.20.- (1) Împotriva ordonanței privind ordinul de restricționare se poate face plângere la instanța competentă să judece cauza în fond, care în termen de 48 de ore va fixa termen de judecată, dispunând citarea victimei, a făptuitorului și a parchetului competent.

(2) Instanța se pronunță prin încheiere, în termen de 24 de ore, asupra legalității măsurii. Judecata poate avea loc și în lipsa părților legal citate. Participarea procurorului este obligatorie.

(3) Când consideră că măsura preventivă luată este neîntemeiată, instanța dispune revocarea acesteia.

Art.21.- (1) Încheierea dată de prima instanță se comunică părților pe loc.

(2) Încheierea poate fi atacată cu recurs de către procuror, de către victimă sau de către făptuitor. Instanța va comunica încheierea, din oficiu, părților dacă nu au fost prezente la pronunțare, parchetului și organului de poliție din raza teritorială în care domiciliază persoana împotriva căreia a fost luată măsura preventivă.

(3) Termenul de recurs este de 3 zile și curge de la comunicare.

(4) Recursul declarat împotriva încheierii prin care s-a dispus luarea măsurii preventive nu este suspensiv de executare.

Art.22.- Durata măsurii preventive prin ordinul de restricționare poate fi prelungită, în caz de necesitate, numai motivat. Prolungirea duratei măsurii poate fi dispusă de instanța căreia îi revine competența să judece cauza în fond. Părțile vor fi citate la judecarea cauzei.

Art.23.- (1) Prolungirea duratei măsurii preventive se dispune pe baza propunerii motivate a procurorului care exercită supravegherea urmăririi penale.

(2) Propunerea se înaintează primului procuror al parchetului din care face parte cel care a făcut sau a avizat propunerea sau, după caz procurorul șef de secție din Parchetul General, cu cel puțin 8 zile înainte de expirarea duratei măsurii preventive. Acesta, dacă apreciază că măsura trebuie menținută, va sesiza instanța competentă, cu cel puțin 5 zile înainte de expirarea termenului.

(3) Dacă măsura a fost dispusă de procurorul de la parchetul ierarhic inferior celui corespunzător instanței competente să acorde prelungirea, propunerea se înaintează procurorului de la parchetul ierarhic superior care, dacă o socotește întemeiată, sesizează instanța potrivit alin. (2).

Art.24.- (1) Completul de judecată va fi prezidat de președintele instanței sau de un judecător desemnat de către acesta, iar participarea procurorului este obligatorie. Dosarul cauzei depus de procuror va putea fi consultat, la cererea sa, de către făptuitor.

(2) În cazul în care instanța acordă prelungirea duratei ordinului de restricționare, aceasta nu va putea depăși 30 de zile.

(3) Instanța se pronunță, asupra prelungirii ordinului de restricționare, cel târziu în ultima zi a executării măsurii preventive și restituie dosarul procurorului în termen de 24 de ore de la pronunțare.

Art.25.- (1) Încheirea prin care s-a hotărât prelungirea măsurii poate fi atacată cu recurs de către procuror, de către victimă sau de către făptuitor, în termen de 3 zile de la comunicarea încheierii.

(2) Recursul declarat împotriva încheierii prin care s-a dispus prelungirea duratei măsurii nu este suspensiv de executare.

(3) Recursul declarat împotriva încheierii prin care s-a respins prelungirea măsurii preventive este suspensiv de executare.

Art.25.- Pe parcursul judecății instanța este obligată să pună, din oficiu, în discuția părților menținerea măsurii privind ordinul de restricționare.

CAPITOLUL V DISPOZIȚII PROCEDURALE

Art.27.- În toate cazurile, organul de cercetare penală sesizat în orice mod despre săvârșirea uneia dintre infracțiunile prevăzute la art.10-11 este obligat să se deplaseze de îndată la fața locului, iar în cazul infracțiunilor flagrante se aplică dispozițiile art.465-479 Cod procedură penală.

Art.28.- În cazul constatării săvârșirii unei infracțiuni sau pentru punerea în executare a ordinului de restricționare, organele de poliție pot intra în locuința familiei, precum și în orice anexă, cu consimțământul unui membru major al familiei sau cu autorizarea procurorului. Consimțământul sau autorizarea procurorului nu este necesar și organele de poliție pot interveni în forță și de urgență, în caz de infracțiune flagrantă sau când victima este în imposibilitate de a-și exprima voința.

Art.29.- În toate cazurile de violență în familie, organul de urmărire penală sesizat încheie un proces verbal, în care consemnează cele constatate cu privire la fapta săvârșită. În procesul verbal se consemnează de asemenea declarațiile făptuitorului, ale victimei și ale

celorlalte persoane ascultate. Dacă este cazul, organul de cercetare penală strânge și alte probe. O copie a procesului verbal se înmânează victimei.

Art. 30.- În cazul infracțiunilor de violență în familie flagrante, pedepsite prin lege cu închisoare pe o durată mai mare de 3 luni , cu excepția insultei și calomniei, organul de urmărire penală este obligat să-l rețină pe făptuitor, în condițiile prevăzute de art.468 și următoarele din Codul de procedură penală.

Art.31.- Persoanele competente, potrivit legii, vinovate de a nu da tot concursul necesar pentru înlăturarea imediată a agresorului din preajma victimei sau pentru neimplicarea lor într-un mod evident într-o astfel de acțiune se sancționează și disciplinar și/sau penal, după caz.

Art.32.- Prezenta lege se completează cu prevederile din Codul penal și din Codul de procedură penală.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din2001, cu respectarea prevederilor articolului 74 alineatul (1) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

Valer Dorneanu

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din2001, cu respectarea prevederilor articolului 74 alineatul (1) din Constituția României.

PREȘEDINTELE SENATULUI

Nicolae Văcăroiu